

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33608
Nom	Adquisició i desenvolupament del llenguatge oral
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1304 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil	Facultat de Magisteri	2	Primer quadrimestre
1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-	Facultat de Magisteri	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1304 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil	5 - Adquisición y desarrollo del lenguaje oral	Formació Bàsica
1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-	5 - ADQUISICIÓN Y DESARROLLO DEL LENGUAJE ORAL	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
PEREZ GIMENEZ, MONTSERRAT	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
TORDERA ILLESCAS, JUAN CARLOS	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura

RESUM

En aquesta matèria s'estudia com es produeix, en els primers anys de vida, l'adquisició de la llengua oral en contextos naturals i en interacció amb altres persones, tenint en compte les principals aportacions de la didàctica de la llengua i de les disciplines afins.

Es parteix de la consideració del sistema educatiu plurilingüe propi de les nostres escoles i del fet intercultural i multilingüe present en la societat actual. Sense deixar de banda la necessitat de contextos globals d'aprenentatge en l'educació infantil i tampoc la diversitat de l'alumnat, es proporciona a l'estudiant instruments adequats per tal de contribuir al desenvolupament de la llengua oral en les situacions escolars.

S'aprofundeix en els coneixements teòrics i pràctics necessaris per a interactuar lingüísticament amb els infants de manera enriquidora i per a dur a terme activitats en què es desenvolupen tant els aspectes discursius i pragmàtics com els relatius a la semàntica, la morfologia, la sintaxi, la fonètica i la fonologia.

L'estudi s'endinsa també en els criteris per a fer una avaluació formativa i contínua de les produccions dels alumnes i dels processos d'ensenyament-aprenentatge implicats, la qual cosa possibilita la detecció de retards i trastorns en el desenvolupament del llenguatge oral.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

- Una competència lingüística i comunicativa suficient, oral i escrita, corresponent al nivell C1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, en les llengües oficials.
- Capacitat delaborar discursos orals i escrits en la llengua en què simparteix lassignatura de forma coherent i adequada a l'àmbit acadèmic.
- Habilitats bàsiques en informàtica i en recuperar i analitzar informació des de diferents fonts bibliogràfiques i informàtiques.

COMPETÈNCIES

1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-

- Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.

- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Comprendre els processos d'adquisició del llenguatge oral en el context familiar, social i escolar.
- Conèixer les característiques i fases del desenvolupament de la comunicació i de la llengua oral i disposar de recursos per a contribuir al seu aprenentatge.
- Saber promoure l'adquisició d'hàbits sobre la comunicació, l'escola i la parla.
- Conèixer la necessitat de la interacció amb els iguals i els adults en l'adquisició i el desenvolupament de la llengua oral.
- Disposar de recursos per a l'observació sistemàtica de l'evolució de la llengua oral i saber interactuar per enriquir i corregir les produccions lingüístiques.
- Saber dissenyar jocs, situacions i activitats per consolidar el llenguatge oral.
- Conèixer els diferents usos de la llengua oral i escrita adequats a l'edat dels alumnes.
- Afavorir les capacitats de parla.
- Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.
- Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En acabar aquesta assignatura l'estudiant ha de ser capaç de:

- Analitzar críticament el currículum i la seua aplicació en els materials didàctics per als diferents cursos de l'Educació Infantil.
- Relacionar els continguts i les activitats de l'ensenyament de llengües des d'una perspectiva plurilingüe.
- Analitzar els diferents aspectes del funcionament de les produccions lingüístiques dels infants en situacions diverses de comunicació.
- Saber seleccionar els continguts d'aprenentatge adequats al nivell dels alumnes, als seus interessos personals i socials.
- Dissenyar programacions i activitats per desenvolupar el llenguatge oral, amb un enfocament globalitzador que integre les altres àrees de coneixement.
- Disposar de recursos, estratègies i materials adequats per al desenvolupament del llenguatge en l'aula, que incloguen l'atenció a la diversitat de l'alumnat.
- Detectar les dificultats d'aprenentatge i dur a terme adaptacions curriculars.
- Saber dur a terme l'avaluació formativa i contínua dels alumnes i dels processos d'ensenyament-aprenentatge implicats.
- Planificar i realitzar investigacions senzilles, mostrant interès pel desenvolupament dels alumnes i dels processos d'ensenyament-aprenentatge implicats.
- Utilitzar l'espanyol i el català, en les seues manifestacions orals i escrites, atenent a la correcció normativa, a la coherència i a l'adequació als registres formals del llenguatge.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Adquisició i desenvolupament del llenguatge

- 1.1. El desenvolupament del llenguatge. Dimensions, etapes i processos. Comunicació no verbal i verbal
- 1.2. Teories explicatives de l'adquisició del llenguatge (teories conductistes, generativistes, cognitives). La perspectiva sociocultural
- 1.3. Les funcions de la parla infantil
- 1.4. La interacció comunicativa i el paper dels adults. El feedback correctiu i el baby-talk
- 1.5. Llenguatge i medi sociofamiliar

2. L'ensenyament de llengües des d'una perspectiva plurilingüe

- 2.1. La llengua oral en el currículum d'Educació Infantil
- 2.2. Bases psicolingüístiques, sociolingüístiques i psicopedagògiques
- 2.3. L'enfocament plurilingüe del sistema educatiu valencià
- 2.4. La immersió lingüística
- 2.5. L'atenció a l'alumnat nouvingut amb d'altres llengües d'origen

3. L'ensenyament-aprenentatge de la llengua oral a l'aula

- 3.1. El desenvolupament de la llengua oral dins les propostes de globalització
- 3.2. La interacció i els contextos comunicatius en l'aula. La intervenció del mestre
- 3.3. La llengua en ús. Els gèneres discursius. Activitats i recursos
- 3.4. Les unitats de la llengua. Les oracions, les paraules i els sons. Activitats i recursos
- 3.5. L'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Estudi i treball autònom	67,00	0
TOTAL	112,00	

METODOLOGIA DOCENT

Per tal d'assolir els objectius que es planteja aquesta assignatura, s'emprarà una metodologia activa que fa imprescindible la implicació de l'alumnat. Es fomentarà un acostament crític als diversos postulats teòrics que s'aportaran sense excloure les exposicions magistrals que la matèria pot exigir.

La pràctica acadèmica en aquesta assignatura s'estructura en diversos nivells:

Activitats presencials (40% del volum total de treball)

1. Classes teoricopràctiques (30%)

Classes presencials teoricopràctiques en què es treballaran els continguts de l'assignatura, es debateran i realitzaran activitats amb l'ús de diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc. Pel que fa a les activitats de les setmanes amb horari flexible, el professor informarà d'aquelles recomanades per als estudiants de l'assignatura.

Les orientacions i materials necessaris per al desenvolupament d'aquestes activitats es facilitaran als estudiants bé en les sessions presencials, o bé a través del servei de reprografia o des de l'aula virtual.

2. Treballs en grup (5%)

La realització de treballs té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva i es podrà fer davant el grup complet en l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

3. Tutories (5%)

Les tutories individuals i col·lectives serviran per coordinar els estudiants en les tasques individuals i de grup, i també per avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

Les tutories també s'empraran per fer un seguiment de l'expressió oral, imprescindible per aprovar l'assignatura.

Activitats no presencials (60% del volum total de treball)

4. Estudi i treball autònom (60%)

El model del docent com a investigador centra l'activitat individual de l'estudiant en la formulació de preguntes rellevants i en la recerca, anàlisi, elaboració i posterior comunicació d'informació. En aquest sentit, es plantejaran treballs individuals o d'altres de tipus cooperatiu, tots ells orientats, supervisats i avaluats pels professors.

AVALUACIÓ

En finalitzar el curs, l'alumne haurà de ser capaç de:

- Reflexionar sobre la llengua oral considerada com a objecte d'estudi.
- Demostrar una competència lingüística i comunicativa, tant oral com escrita; en aquest aspecte l'avaluació serà contínua.
- Demostrar el nivell aconseguit en l'adquisició de coneixements, habilitats, estratègies, tècniques, etc., específiques de la matèria i pròpies d'un futur mestre.
- Ser capaç de comprendre els enfocaments globalitzadors de l'Educació Infantil i de plantejar-hi activitats conseqüents.
- Expressar-se de forma adequada oralment i per escrit, en situacions formals.

Per a l'avaluació final del curs, es tindrà en compte:

- El nivell aconseguit en l'adquisició de coneixements i habilitats específiques de la matèria.
- El domini de mètodes, tècniques i altres capacitats i destreses pròpies d'un estudiant de Magisteri.
- L'actitud cap a l'assignatura i el respecte als companys, l'assistència a les classes i la participació en aquestes; l'interès i la constància per aconseguir una progressió positiva, i també la capacitat per treballar en grup.
- La competència lingüística i comunicativa de l'estudiant, tant oral com escrita, en relació amb el nivell C1 del Marc Europeu de Referència, especialment de la llengua en què s'imparteix l'assignatura.

L'assoliment d'aquests criteris s'observarà mitjançant proves com les següents:

- Amb caràcter general, es realitzarà una prova escrita i/o oral final (60%).
- Realització de treballs (20%)
- Assistència, participació i realització d'activitats d'aula (20%)

En les proves i treballs escrits, es tindrà en compte la presentació i una cal·ligrafia adequada per a un futur mestre, així com la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical, i els aspectes referits a adequació, coherència i cohesió del text. En les proves i treballs orals, es tindrà en compte la correcta expressió en la variant oral formal de la llengua emprada. En aquest sentit, s'aplicaran els criteris que estableixen les unitats docents de Català i Espanyol. La llengua en què s'imparteix l'assignatura serà la que els i les estudiants han d'usar a classe i en tots els instruments d'avaluació.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BIGAS, M.; CORREIG, M. (ed.) (2001): Didáctica de la Lengua en la Educación Infantil. Madrid, Síntesis.
- BRUNER, J. (1987): La parla dels infants. Eumo, Vic.
- FONS, M.; PALOU, J. (2016). Didáctica de la lengua y la literatura en educación infantil. Madrid: Síntesis.
- MATA, J.; NÚÑEZ, P.; RIENDA, J. (coords. & eds.) (2015). Didáctica de la lengua y la literatura. Madrid: Pirámide.
- PASCUAL, V. (2006): El tractament de les llengües en un model d'educació plurilingüe per al sistema educatiu valencià. Generalitat Valenciana, València.
- RUIZ BIKANDI, U. (ed.) (2000): Didáctica de la segunda lengua en la Educación Infantil i Primaria. Síntesis, Madrid.
- TOUGH, J. (1987): El lenguaje oral en la escuela. Aprendizaje Visor/MEC, Madrid.
- VIGOSTSKI, L.S. (1988): Pensament i llenguatge. Eumo-Diputació de Barcelona, Barcelona.

- VILA, I. (1989): Adquisició i desenvolupament del llenguatge. Graó, Barcelona.
- VOLTAS, M. ET ALII (1989): La immersió lingüística a parvulari. Generalitat de Catalunya, Barcelona.

Complementàries

- ALLER, C.; ALLER, C. (1991) Juegos y actividades de lenguaje oral: procesos didácticos / Equipo pedagógico "Juego y vida". Alcoy, Alacant: Marfil.
- MONFORT, M.; JUÁREZ, A. (1980). El niño que habla: el lenguaje oral en el preescolar. Madrid: Ciencias de la Educación Preescolar y Especial.
- RIBERA, P. (2008) El repte d'ensenyar a escriure. Catarroja, València: Perifèric.
- SANTOLÀRIA, A.; RIBERA, P. (2017) Escrivim. Seqüències didàctiques per a l'escola. Picanya, València: Edicions del Bullent.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Són els mateixos en qualsevol dels escenaris possibles.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència.

El volum de treball de l'estudiantat serà el mateix de la guia. Es mantenen les 67 hores d'estudi i treball autònom i les 45 hores teòrico-pràctiques amb un 50% de presencialitat atesa la modalitat de semipresencialitat que ha establert la Universitat de València.

Si les circumstàncies sanitàries obliguen a altres escenaris es faran les adaptacions temporals escaients mantenint el volum de treball en correspondència amb les crèdits de l'assignatura.

3. Metodologia docent

Es continuarà emprant una metodologia activa que requereix la implicació de l'alumnat mentre el professorat farà ús de diferents instruments ateses les circumstàncies que poden ser canviants. Per a les situacions de no presencialitat, es farà ús de les diferents eines que la Universitat posa a l'abast de la comunitat universitària.

El sistema de tutories contemplarà preferentment l'ús de ferramentes virtuals.

4. Avaluació

L'avaluació es fa amb els instruments que s'indiquen en la guia però ara tenint en compte, especialment, el seguiment de l'assignatura també de manera no presencial.

5. Bibliografia

La bibliografia i els recursos són els que s'indiquen en la guia docent; no obstant això, cada docent pot recomanar l'ús d'un material concret com a ajuda en determinats escenaris.